

KLOPI SO LAHKO NEVARNI

Preventiva

Ko gremo v naravo, bodimo primerno oblečeni. Telo naj bo čim bolj pokrito: nosimo oblačila svetlih barv, dolgih rokavov in hlačnic, ki pokrivajo večji del telesa; uporabljamo repelente (sredstva, ki odganjajo klope). Zaščita z repelenti ni povsem zanesljiva in deluje sorazmerno kratek čas. Ta sredstva so tudi potencialno škodljiva, še posebno ob pogosti in nepravilni uporabi. Različne zapestnice in elektronski pripomočki nimajo dokazanih učinkov.

Najpomembnejše je, da se takoj, ko pridemo iz naravnega okolja (gozd, travnik...), sami ali s pomočjo drugega pregledamo po celem telesu. Če odkrijemo enega ali več prisesanih kloпов, jih moramo čim prej odstraniti, saj tako zmanjšamo možnost okužbe.

Kako ukrepamo v primeru ugriza klopa

Odstranjevanje kloпов ni naloga zdravstvene službe in ni utemeljen razlog za obisk ambulate osebnega zdravnika ali dežurne službe, razen v izjemnih primerih. Če boste kljub temu želeli odstranitev klopa ali njegovih ostankov s strani zdravstvenih delavcev, je v ambulantah zdravstvenih domov OZG ta storitev samoplačniška, izvedena pa bo le, če bo osebje imelo čas zanjo.

Kadar opazimo že prisesanega klopa, ga čim prej odstranimo s pomočjo koničaste pincete. To storimo tako, da ga primemo čim bližje koži in ga z odločnim potegom izvlečemo, pri tem ga z ničemer ne mažemo, vrtimo ali kako drugače rotiramo. Če prisesani del klopa (glava, rilček) ostane v koži, to verjetnosti prenosa okužbe s klopa na človeka ne poveča, lahko pa pride do manjšega ognjoka, ki običajno ni nevaren. Na ta način telo samo odstrani tujek.

Verjetnost, da po ugrizu klopa zbolimo, je na srečo razmeroma majhna, ker je okužena le manjšina kloпов, ker pride do okužbe redko, tudi če nas ugrizne okužen klop in ker le del oseb, pri katerih nastane okužba, tudi zboli.

Po ugrizu in odstranitvi klopa je pomembno vsaj nekaj tedensko opazovanje. Od bolezni, ki jih povzročajo klopi, sta pri nas najpogostejši dve:

Lymska borelijoza:

Navadno se začne po nekaj tednih z značilnim izpuščajem na mestu vboda klopa: pojavi se značilna obročasta rdečina, ki se širi navzven in v sredini blede. Rdečina, ki se pojavi prvih nekaj dni po ugrizu klopa, je lokalna reakcija na ugriz klopa in praviloma ni znak Lymske borelijoze. To bolezen zdravimo z ustreznimi antibiotiki. Nezdravljena Lymska borelijoza se lahko kasneje izrazi kot prizadetost srca, živčevja in sklepov.

Klopni meningoencefalitis (KME):

Na mestu vboda klopa pri KME praviloma ni opaznih sprememb na koži. Po 7 do 14 dneh se pojavijo gripi ali drugim virusom podobne težave: utrujenost, slabo počutje, bolečine v mišicah, vročina in glavobol. Sledi nekaj dni do tri tedne trajajoče obdobje brez znakov bolezni. Temu sledi druga faza bolezni z različno izraženimi znaki vnetja možganovine in možganskih ovojnic (visoka temperatura, hud glavobol, otrdelost vratu, slabost, bruhanje, lahko nezavest ali celo smrt).

Po prebolelem KME lahko ostanejo trajne posledice. Pomembno je, da KME lahko preprečujemo z varnim in učinkovitim cepljenjem.

Cepljenje

Najučinkovitejši ukrep za zaščito pred KME je cepljenje. Priporočamo ga vsem osebam od enega leta starosti naprej, ki se gibljejo ali živijo na območjih, kjer se KME pojavlja. Cepivo je varno in učinkovito. Cepljenje lahko opravite na območnih enotah Nacionalnega inštituta za javno zdravje ali v Zdravstvenem domu Tržič.

Podrobnejše informacije o preventivi, cepljenjih in s klopi povezanih boleznih lahko dobite na spletnih straneh NIJZ.